

продуктивність і відтворення поголів'я. Зниження освітленості до розумних меж призводить до більш спокійної обстановки серед поросят, особливо на відгодівлі, і сприяє збільшенню середньодобових приростів при зменшенні конверсії кормів.

Яскраве освітлення в свинарниках призводить до подовження термінів адаптації після переведення поросят в нові приміщення. Зниження інтенсивності і тривалості освітлення в приміщеннях для дорощування і відгодівлі до 5-7 лк призводить до скорочення активності тварин, але не робить істотного впливу на стан їх здоров'я. При освітленості 100-150 лк свині на відгодівлі відпочивають 78% часу доби, а при 5-10 лк – 88%, що призводить до більш ефективного використання енергії кормів.

Для племінних свиней зниження освітленості небажане, бо у кнурів і свиноматок можуть зменшитися статева активність і кількість поросят в опоросі. Доцільно дотримуватися освітлення приміщень на рівні 150-200 лк – такі умови позитивно впливають на відтворювальні якості тварин. Додаткове освітлення приміщень для кнурів на рівні 100-150 лк протягом 9-10 годин покращує статеву потенцію виробників і якість сперми.

У цеху опоросу освітлення має стимулювати ріст поросят. Якщо світлий період довший, поросяттам простіше знайти сосок і вони зможуть спожити більше молока. Оптимальний рівень інтенсивності освітлення – 100–150 люкс*. Він підходить і підсисним поросяттам, і свиням на відгодівлі. Так вони легко знаходять поїлки та годівнички – частіше й більше їдять, а отже, швидше ростуть.

Успішність відтворення стада залежить не тільки від кнура-плідника, високої якості сперми і правильності виконання всіх маніпуляцій, а й від належної інтенсивності та режиму освітлення. З огляду на це, забезпечують 150 люкс світла, а режим світлового дня – 8 год. світла/16 год. темряви.

Питанню освітлення виробничих приміщень приділяємо чималу увагу, адже світло відіграє важливу роль у відгодівлі свиней. Насамперед важливо, щоб у приміщенні було якомога більше сонячного (природного) світла, адже сонячні промені впливають на організм тварин через нервову та гуморальну системи. У результаті – молодняк рідше хворіє на рахіт і краще розвивається. Проте у виробничому приміщенні природного світла не вистачає, тому використовуємо додаткові джерела – лампи.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Носов Ю.М // Проектування технологічних процесів у тваринництві та птахівництві. 2021.
2. Захаренко М.О., Поляковський В.М. // Системи утримання тварин. 2021.
3. Царенко О.М. // Ресурсозберігаючі технології виробництва свинини. 2013.
4. Бекенев В.А. // Технологія розведення та утримання свиней. 2012.

СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК І СУЧАСНИЙ СТАН ОРЛОВСЬКОЇ РИСИСТОЇ ПОРОДИ В УМОВАХ ФІЛІЇ «ДІБРІВСЬКИЙ КІННИЙ ЗАВОД №62» ДП «КОНЯРСТВО УКРАЇНИ»

С.А. Нагорний, О.В. Скляренко

Державний біотехнологічний університет
Nagornij1971@ukr.net

Роботу Дібрівського кінного заводу №62 від часів заснування і по сьогоднішній день можна умовно поділити на чотири періоди: дореволюційний (1888–1917); довоєнний (1917–1941); повоенний (1945–1991); пострадянський (1991 р. – до сьогодні). Кожен з цих періодів

характеризується своїми особливостями розвитку, під'йомами та затишцям, але впевненою наполегливістю і стабільністю в роботі.

Кінний завод засновано в 1888 році князем Романовим Дмитром Костянтиновичем (онуком імператора Миколи I), на той час командиром лейб-гвардії кінно-гренадерського полку, а в подальшому головним управляючим Державним кіннозаводством. З самого початку функціонування заводу було дотримано принципів культурного ведення галузі, де використовувалася науково-обґрунтована технологія вирощування та тренінгу племінних коней, яка враховувала досвід американської та англійської систем, а також відбувалося їх постійне удосконалення і адаптація відповідно до умов господарства. Особлива увага приділялася підготовці кадрів, що вже в 1889 р. вилилося у відкриття шкіл наїзників, жокеїв, ветеринарних фельдшерів, ковалів та шорників.

Поголів'я орловських рисаків спочатку було сформовано внаслідок купівлі маток і жеребців-плідників у різних приватних кінних заводах. У 1888 р. було куплено 20 рисистих кобил у кіннозаводчика В. А. Кудашева. Це були переважно матки старовинного густого типу, досить великі, глибокі, з гарною лінією верху, на костистих, фризистих, з короткими бабками ногах. Однак ці коні не зіграли помітної ролі в подальшій роботі. Більший інтерес представляли орловські кобили, куплені в кінних заводах М. Є. Костянтиновича і особливо Д. А. Енгельгардта та А. А. Стаховича С. Д. Коробіна В. П. Охотнікова та І. І. Воронцова-Дашкова.

До початку 1901 р. племінний склад заводу налічував 12 жеребців і 52 кобили орловської рисистої породи. Дещо пізніше кількість рисистих кобил було збільшено, а кількість жеребців скорочено, решта рисистих плідників були вивезені з Дібрівки. Найбільш вдалим було використання купленого в заводі Д. А. Енгельгардта Бичка 5.13 ²/₃ (3 версти), 1879 р. народження, від якого отримано 120 голів приплоду, кращі з яких: Бивалий – перший Дербіст заводу, Хвалений – рекордист породи, чемпіон багатьох виставок, переможець багатьох традиційних призів. Дібрівський кінний завод вже в перші роки свого існування вписав славні сторінки в історію розвитку вітчизняного кіннозаводства. Тисячі його вихованців розходилися по конярських господарствах країни, надходили в державні заводські стайні і використовувалися як поліпшувачі місцевого кінського поголів'я.

Після революції завод, як і всі інші поміщицькі господарства і кінні заводи, був націоналізований, увійшов до загальнонародної власності і не міг на свій розсуд розпоряджатися найкращими кінськими іншими приватних власників. У важкі роки громадянської війни господарство Дібрівки значно постраждало, багато цінних племінних коней загинули, але працівники заводу зберегли найкращі традиції минулого, високу культуру кіннозаводства.

Орловське відділення Дібрівки на початку та в середині 20-х років поповнилося племінними кобилами з інших кінних заводів, змінилося досить багато жеребців-плідників, але далеко не всі вони мали однакове значення для кіннозаводства. І тільки поява в Дібрівці в 1924 р. жеребця Воїна і через 10 років поспіль Бубенчика, майстерне використання їх в якості плідників мало феноменальний успіх. Воїн і Бубенчик, саме в Дібрівському заводі, стали родоначальниками ліній, які відіграли величезну роль у всьому вітчизняному рисистому кіннозаводстві. Так поєднання Воїна та його синів з кобилами лінії Ельборуса-Зеніта виявилось дуже успішним. Цікаво, що в Дібрівці було використано те ж саме поєднання, але як би з іншого боку: матки були доньками Воїна, а плідником – син Ельборуса Бубенчик. Цей крос двох ліній в орловській рисистій породі можна вважати «золотим». Потрібно зазначити, що високі якості потомства Бубенчика і Воїна змогли проявитися при високому рівні зоотехнічної роботи – поглибленому племінному підборі, умовами годівлі, утриманні на пасовищах і зразковому тренінгу коней, яким відрізнялася довоєнна Дібрівка.

Після звільнення Полтавщини 1943 р. від фашистських загарбників в Дібрівському кінному заводі залишилися лише земля та напівзруйновані стайні. та. на щастя, у завод повернулися із Західної Німеччини такі уславлені дібрівські кобили, як Виласка н/б (Воїн –

Світуца Долина), Румба 2.07,6 (Бубенчик – Водяна Русалка), Капітанша 2.07 (Бубенчик – Відроджена Культура) та деякі інші. Селекційна робота з лінією Бубенчика в Дібрівському кінзаводі у повоєнний час тривала через його сина Ветра 2.10,7 (від Вітрогонки). Його родовід побудований на класичному дібрівському кросі Бубенчик – Воїн за інбридингом на Леля в V-IV і Бичка в VI-IV рядах предків. Особливого значення у племінній роботі заводу мали відомі жеребці орловської рисистої породи – Пілот, Ветер та Отклік.

Справжня ж гордість Дібрівського заводу – сірий красень Піон 2.00,1, 1966 р. народження від Приданниці, доньки Пілота та Откліка., багаторазовий переможець традиційних і міжнародних призів, чемпіон породи, а в подальшому феноменальний плідник, від якого отримано неймовірну кількість найжвавіших рисаків у породі. За свої досягнення в історії орловської рисистої породи названо «конем двадцятого сторіччя». Він став засновником найпотужнішої лінії, що домінує в сучасній орловській породі, яка з кожним роком збільшується в розмірах завдяки видатним іподромним і заводським успіхам своїх синів, онуків і правнуків.

З цього часу завод і надалі працює з лініями Отбоя, Пілота, Ветра, Воїна, та новими для заводу лініями Пролива, Ісполнительного, Барчука. Представники цих ліній залишили потомство, поповнювали власний основний склад і використовувалися в інших кінних заводах.

Пострадянський період також відзначився появою цінних представників породи, рекордистів, чемпіонів та відтворним складом. Слід відзначити Абатура (Біполяр – Арабіка), лінії Ісполнительного, який з 1995 по 2005 роки використовувався як плідник в Дібрівському та Запорізькому кінних заводах, іподромного бійця Поступка 2.06,8 (Причал – Порфіра), за яким перші місця у більш ніж 50 традиційних призах, Афоризма – 2.02,1; 3.11,8; 4.25,1; 1994 р.н. (Фагот – Арабіка) вже лінії Піона, на рахунку якого 21 перемога у традиційних призах, серед знаменних перемог – перше місце у призі «Піона» 2003 року на Московському іподромі, найжвавіший орловський рисак 2000 року на пострадянському періоді, його сина Парнаса – 2.02,6; 2015 р.н. (Афоризм – Подшивка), тричі вінчаного триразового володаря Призу Піона.

Не безслідним залишилося використання жеребця Сокола – 2.08,2; 3.12,9; 2005 р.н. (Композитор – Символіка) продукт «зворотного» кросу Пілот – Отклік, на відміну від класичного дібрівського Отклік – Пілот, від якого отримали видатних рисаків сучасності Цельсія – 2.07,1; 2014 р.н. (Сокол – Цариця), Барсу – 2.06,1; 2015 р.н. (Сокол – Баронеса), Живописця – 2.02,8; 2016 р.н. (Сокол – Живописна), Аса – 2.02,8; 2016 р.н. (Сокол – Арабелла).

На сьогоднішній день завод працює з лініями Пілота, Піона та Воїна, генофонд якого справедливо можна вважати «золотом» вітчизняного рисистого кіннозаводства.

СУЧАСНИЙ СТАН ВИРОБНИЦТВА ЯЛОВИЧИНИ

Ю.І. Криворучко

Державний біотехнологічний університет
ykrivoruchko77@gmail.com

Добробутом населення країни вважається споживання продуктів харчування згідно медичних норм, особливо м'яса. Якщо говорити про це на сьогодні, ми бачимо, що спроможність більшої частини українців споживати та купувати дороге м'ясо, а це яловичина, дуже низька [1]. Перевага надається курятині та свинині. В результаті цього, населення не забезпечує себе білками тваринного походження згідно норми, а споживання яловичини становить близько 9 кг на рік, проти 40 кг. Головними чинниками цього є занепад галузі м'ясного скотарства, щорічне зменшення поголів'я великої рогатої худоби та, в